

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este
Közirattok ki várza nem anona
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 5
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Tarsánál.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Egész évre 12 korona, félévre 6 korona. Negyed
évre 3 korona. Egyes szám ára 12 fillér
Hírutalásokat a legutányosabb árban közlünk

A golyó beszél. A maximális piaci árak.

Az ügyetlen golyó, amely Piermont Morgan jól táplált testébe tört, szimbolikus golyó volt. Ez a táradt és udvariatlan ólom, amely kopogtatás nélkül surrant be a longislandi kéjklakba, körülbelül így beszél:

— Pardon Uncle Sam! Én csak egy ostoba és szürke senki vagyok, nem jenki, nem milliomos, csak egy igénytelen kis golyó. Európából tévedtem ide, kedves mester, éppen az ön tüdejébe, amely a szabad és gazdag, békés és boldog Amerika levegőjét szívja. Igen, Európából tévedtem ide, az új világba. Ott, az öreg Európában nagyon sokan, rettenetes sokan, kimondhatatlan számban zizegnek, bugnak, süvöltének és csicseregnek a testvéreim. Finom és széles Mauserek, Manlicherek, furcsa, rongyos és tépett, dumdumok, valóságos légi hangverseny van ott most éjjel-nappal, szakadatlanul. A Mauserek derék, szőke germánokat és szálás, barna magyarokat keresnek és találnak, a Manlicherek pedig különös előszeretettel és sikeresen keresik a muzska és talián koponyákat. En véletlenül tévedtem ide, éppen az ön testébe, Uram, de bar buta golyó vagyok, úgy érzem, hogy nem egészen érdemtelen térül a, akiben most megpihenni van szerencsém.

— Ön uram, kedves Uncle Sam, derék és becsületes férfi, ön azok közül való, a hatalom és szerencse, a vagyon és tekintély olyan verőfényes magaslátán, a honnan a szó és a tett millióknak szól és millióknak használ, vagy árt. Ön eddig, multi milliók ura, a békesség, semlegesség fehér tógája alatt gyilkot rejtegetett és szállított a vérző és vergődő európai nem egyesült, de egymás ellen szövetszert államok egyik felének. Eljöttem, hogy megmagyarazzam Önnek; nemcsak az a gyilkos, aki az erdőben leüti a gyanútan vándort, vagy golyót lő a tüdőnkbe, hanem az is, aki kezébe adja a dorongot a gyilkosnak, vagy töltényt ad a puskájába.

... Ezt beszéli az egyszerű ólom, ezt csicsergi Uncle Sam testében és bár elítélik a gyilkosságot, de a beszéd igaz, borzasztóan igaz.

Kijátszák a hatóságot.

A piaci drágaság megszüntetése felé — úgy látszik — megtették már az első lépést. A piaci árak szabályozása megtörtént és Schmidt Lajos rendőrkapitány hétről-hétra ragaszokon adja tudtára a város fogyasztó-közönységének a maximális piaci árakat.

A legutóbbi ármegállapítás — szeptember 11-től 18-ig bír hatályosul — a következő:

Tej- és tejtermékek.	
Tej 1 liter piacon	K. — 30
Tej 1 liter tejcsarnokban és üzletben	— 32
Lefölözött tej és író 1 liter	— 20
Édes tejfel 1 liter	— 120
Savanyú tejfel 1 liter	— 120
Vaj piacon 1/8 kg.	— 50
" " 1/4 "	— 110
" " 1/2 "	— 220
" " 1 "	— 440
Vaj tejcsarnokban és üzletben 1 kg.	— 480
Tehéntúró 1 liter	— 48
Tojás 1 db.	— 10

Főzelék.	
Burgonya ideai 1 kg. kicsinyben	— 14
Burgonya ideai 1 kg. nagyban	— 12
Burgonya tavalyi 1 kg. kicsinyben	— 10
Burgonya tavalyi 1 kg. nagyban	— 08
Bab száraz 1 kg.	— 1

Zöldség, gyümölcs.	
Tejes saláta 1 drb.	— 04
Zöld bab 1 kg.	— 32
Zöld borsó kifajlva 1 kg.	— 1
Zöld borsó hájban 1 kg.	— 60
Spenót 1 kg.	— 40
Kalarabé-levél pod upkának 1 kg.	— 48
Kalarabé 1 drb.	— 26
Új sárgarépa és pórézselvény 1 csomó (4-5 db.)	— 26
Tök 1 drb. nagyság szerint	20-50
Ugorka 1 drb.	6-20
Tavalyi zöldség 1 kg.	— 1
Vörös hagyma új 1 kg.	—
Vörös hagyma új 1 köteg (4-5 db.)	— 10 12
Vörös hagyma régi 1 kg.	—
Cseresznye nagyban 1 kg.	16 60
Cseresznye kicsinyben 1 kg.	20 60
Földi eper (szamóca) 1 l.	—
Málna 1 liter	—
Szeder 1 liter	—

Szárnyasok.	
Csirke 1 pár rantani való	„ 23—
Csirke 1 pár sülti való	„ 35—
Tyúk tavalyi 1 drb. nagyság szerint	„ 47—
Kakas tavalyi 1 darab nagyság szerint	„ 58—
Koca ideai 1 pár nagyság szerint	„ 48—
Koca tavalyi 1 pár nagyság szerint	„ 68—
Liba ideai 1 drb. nagyság szerint	„ 57—
Liba tavalyi 1 drb. nagyság szerint	„ 68—

Az árak szabályozva vannak már. De semmi komolyabb eredményt nem látunk az elővásárlás megalkadási yozása terén. Mind a hétvásár alkalmával — sőt néha máskor is — előjön a város közönysége a váomok előtti területet és mindent össze-vásárolniak lehetetlen áron, mielőtt a piacra kerül hetne az élelmiszer. Különösen a közt-metű előtti vámnál folytak a vásárok.

Felhívjuk erre az anomáliára a rendőrség figyelmét, mert az árak maximuma semmit sem ér akkor, amikor lehetetlennek teszik, hogy az élelmiszer a piacra kerüljön.

Bacillus-telepek Ujhelyben

Hogy állunk a köztisztasággal.

Eddig még — hála a sors kegyelmének — elkerülték városunkat a járványok. Hangsúlyozni kívánjuk, hogy csak a sors különös kegyelmétől menekültünk meg (ddig a járványos pusztulástól, mert a város vezetősége bizony nagyon keveset tett, amivel utjat szeghetné a járványos betegségek terjedésének.

Néh-néha megcsik, hogy egyes forgalmasabb utcák folyókat felöleltek egy kevés mesződattal, de ez zel aztán véget is ér minden övintézkedés. A mellékutak soha sen látnak mesződattot és maga a fő-utca is — a mellékutakról nem is szólva — olyan piszkos, hogy a legveszélytelenebb időkben is, szűgyenére kell, hogy váljon városunknak.

De vannak a városnak valóságos bacillus-telepei is, ahol a szenny, piszkos garmadával áll, nagyob dicődségére az ujhelyi kiváló városi adminisztrációnak.

Egyik előfizetünk levelet irt szerkesztőségünknek, amelyben rá-

mutat egynehány ilyen bacillus-fészke. A levél a következő:

Böcses lapjának folyó hó 9 iki számában olvastam a Ne fogjunk kezét című közleményt. Azt hiszem, hogy a bacillusok kőzfogs áltai terjesztésének meggátálása helyett jobb lenne mindjárt a bacillusokat termelő telepet semmisíteni meg. Hogy hol van ez a telep: megugom, s ha nem tetszik elhinni, tessék megnézni a városban átfolyó Ronyva patak medrét a régi gróf Wallisné jelenleg Gutman-majortól a nagy hidig.

Már évekkkel ezeült egy a kolera közeledését jelző hírre szigoruan elrendelte a város előjárósága az akkori mederirtokosoknak, hogy a tulajdonukat képező mederészt tisztítsassák ki. Ezen rendelkezés az illetők eleget is tettek, azob a város akinek jó példával kellett volna előjárnia a maga tulajdonát képező medert nem tisztította ki. Hogy milyen állapotban van a városnak ezen mederszakasza, az elképzelhető abból is, hogy már mintegy 15 év előtt oly piszkos volt, hogy a többi birtokost bírság torhe alatt kellett kényszeríteni mederészők kitisztítására, pedig a gróf Wallisné tulajdonát képezett mederész a város felső területén van, a hol abba sem osatorna nem torkollik, sem pedig egyéb hulladék nem lesz annyi behányva, mint sokkal leköttabb mederészben, még is oly veszélyesen piszkos volt, hogy kitisztítását hatóságilag kellett elrendelni.

A Virág-utóban lévő sanitoc-kaszárnyában egészen a tavasz beálltáig igen gyakran ölték nemcsak sertéseket és bornyukat, hanem tinókat is. Ezen állatok hulladéka mind a mederbe lett dobolva. Ugy hiszem, hogy a konyha hulladék egy része ma is a mederbe kerül. Még szerencse, hogy a keleti szokásoknak is hódolva — megengedték a kóbor kutyák elszaporodását, mert ha éjjelenként a közelben lakók éjjeli nyugalomát zavaró marakodás kíséretében a megehető hulladékot fel nem talná, akkor talán már minket pusztított volna el a kolera, tífus, vagy más járványos nyavaly.

Hogy ezen nembánomság, kinnek lelkét terheli nem kutatom, de annyit biztosan állíthatok, hogy ha a Rudabányánskán átfolyó patak medre olyan állapotban lenne mint a mi Ronyvánk, akkor a fő-

szolgabíró ur a község előljáróságát nyomban felfüggesztén.

Eddig adó a levél. De ez még megközelítő képét sem festi annak a rettenetes állapotnak, mely városunk köztisztasága tekintetében áll fenn. Nincs szó benne a zsályomka patakról, amely valóságos tengere a piszoknak. Urútiak, mostlék állati hulladékkal van tele ez a patak, amely az *Erasébet-kórház* tözsomszédságában folydogál.

Vagy nézzünk körül a Vörös Ökör épületben, amely a főutca kellő közepén van és a város tulajdona. Valóságos trágyadomb az egész udvar és még csak nem is gondol a tulajdonos város arra, hogy kitisztíttassa ezt a trágya tengeret.

Sokszor írtunk már ezekről a türheteretlen állapotokról. A városvezetőség azonban mindaddig semmit sem tett a közegészségügy veszedeleminek — megszüntetésére. Most már a felettes hatóságokhoz; a főispán és alispán urhoz intézzük kérő szavunkat. Ne tűrjék továbbra is ezeket a botrányos állapotokat! Kényszerítsék rá a város közönségét, hogy tegye meg a közegészségügy érdekében legalább a legszükségesebb intézkedéseket, mert járvány esetén őket is terheli fogja a felelősség, ha továbbra is türelmetlen nézik a város vezetőségének minden irányban való tétlenségét nem törődőségét.

HIREK.

— **A bíróság köréből.** Őségi dr. Mátyás Ferenc beregszászi gyakorló ügyvédet a hononnai járásbírószékhöz ábrítóvá nevezte ki.

— **A tartalékkórház hangversenye.** A múlt heti nagyszerű hangversenyéről szűz referendánk kiegészítésére szorult, amennyiben meg kell még emlékeznünk az estnek egyik legkiválóbb művészi szerepőjéről, Molnár Gyulánéről, aki a hegedű- és énekesszámok zongorakíséretét igazán befejezett művészettel és a ná a megszokott tökélytel látta el. A közönség, mely már oly sok művészi élvezetben részesült Molnár Gyuláné részéről, ezuttal is nagy gyönyörűséggel és lelkesen tapolt a művésznőnek.

— **Halálozás.** Kovács Károly sátoraljai helyi városi vendégő, a megyei törvényhatóság és a városi képviselőtestület tagja és hó 5-én munkás életének 48. évében elhunyt.

Reichard Armin városi képviselőtestületi tag, a Hételbank r.t. igazgatósági tagja, közbeszólásban álló régi újhelyi polgár és hó 9-én este, pénteken hosszú betegség után meghalt. Temetés: tegnap délután, vasárnap délelőtt mint végbe nagy részvét mellett.

— **Nyilvános köszönet.** A jelenleg Sátoraljai helyben tartózkodó brzeanyi tartalékkórház parancsnoksága a folyó 6-án megtartott hangverseny alkalmából hál a közönségnek a város tanácsának a színház díjtalan átengedéseért; a villanygyár igazgatóságának a díjtalan világításért; a hangverseny művészi értékét növelő szereplőknek: Molnár Gyuláné urnőnek, Sebők Mártha operakísérőnőnek és Stanýkóvszky Wanda urleánynak. Háls köszönetet mond mindazoknak, akik a hangverseny sikerét megjelenésükkel előmozdították és akik befizetésekkel növelték a vár katonának gyűjtött feliréket. Felülfizettek:

Herceg Wírdi öh. Grútz Lajosné 10, Cheva Károly Szent Egyet 50, Husz Fülöp, Payer Ferenc r. k. p. bános és g. W. G. u. áno 20—20 dr. Strössner Ben. t. r. s. r. s. 18, Molnár L. o. n. 16, Maláth J. z. s. 12, dr. Chudovszky Mór, Behyva testvérek, Mezőr B. l. a. Morvics L. i. o. s. sz. ad. s. báró Senny I. t. e. van 10—10, Damjanovich J. s. f. G. j. d. i. e. s. n. ö. v. e. r. a. k. e. i. J. o. f. és Székely Elek 8—8, B. l. a. s. J. o. f. és dr. Damjanovich Miklós 7—7, Ambrózy Nándor, Dókus Gyula, Herczog Lipót r. o. m. k. s. t. b. E. z. s. h. a. s. és Kr. e. i. n. Sándorné 6—6, Grod, dr. Hornyay Béla, Lud. s. o. o. n. a. M. i. k. e. a. L. i. n. k. K. á. r. o. l. y. f. ö. h. a. d. n. a. g. y. és Grünbaum Simon 5—5, Friss H. i. m. a. n. y. K. ü. h. n. e. r. S. t. a. n. i. s. a. u. s. V. i. k. o. v. s. z. k. y. K. á. l. m. á. n. és Fenyő J. o. z. s. e. f. 4—4, dr. Hajnod Gábor, Schön Andor és Szegő Sándor 3—3, Boty G. o. d. o. n. á. D. a. n. o. l. A. n. n. a. s. K. o. h. n. M. a. n. ó. K. l. e. i. n. I. z. o. s. e. Roth Bernát és Somogyi Gyuláné N. N. N. N. 1—1 korona.

— **A városi moziban szombaton és vasárnap művészestély volt.** Az igazgatóság agitáció és a dozat-észségé ismét kiváló élvezetet szereztek meg az újhelyi közönségnek s jeles műsort állított össze. Különösen tetszett a jelenleg Újhegyen tartózkodó vendégművésznő, Budai Ilonka, akinek pompás előadását viharos tapok fogadták, tetszettel tovább Patek Adrienne, a jól ismert Boeckai Béla, a jeles táncos Boross, stb. A lelközeltető előadásokhoz, szerdán lesz, amikor a legpompásabb mozi mekkébe állított össze ismét elsőrangú műsort az igazgatóság.

— **Hamarabb szabadulnak fel a tanoncok.** A betévesok során most sorra került tízennöve éves ifjak között számos tanonc van, kik iparos segédi felszabadulásukat még nem nyerték el. Minthogy ezekre nézve rendelkezésként nagy határokkal járos bevonásuk, amennyiben a besorozással a tanoncszerződés megszüntül s az illető szakmában a bevonás eltiltolt idő kárbavész, az i. t. o. s. szakszervezet tanács elölterjesztése a kereskedelmi miniszter kéri fogja meg dani, hogy az ipari tanoncok, illetve ipartanoncok engedélyeztetés a p. r. o. t. o. n. o. c. k. o. s. t. a. k. i. t. a. n. o. n. c. k. o. s. t. j. e. g. y. h. a. r. m. a. d. i. t. m. e. r. e. t. ö. t. t. e. s. t. e. s. t. m. o. s. t. s. z. a. b. d. i. t. a. s. k. f. e. l.

Jó karban levő tanuló-zongora olcsón eladó.
Böv. Andrassy-utca 42.

Mai távirataink.
Csend az északi harctéren.
Visszavert olasz támadások.
Budapest, jul. 12.

Az osztrák-magyar vezérkar jelenti:

Orosz hadszíntér:

A Bug mentén Busktól északnyugatra csapataink Derowlanyánál elfoglaltak egy orosz támaszpontot. Az északi-keleti arcvonal többi részén tegnap sem volt harc. A helyzet változatlan.

Olasz hadszíntér:

A tengeremléki arcvonalon az olaszok ismét néhány támadást kíséreltek meg, amelyet mint eddig, ezuttal is visszautasítottunk; így Vermeghianonál és Redipuglianál és a Krn csucstól délre több ponton. A karintai határterületeken az ágyuharc tovább folyik. A Kreuzberg-nyeregűl északkeletre emelkedő határhegyeken levő állásaink és néhány tiroli erődünk ellen is tüzelt az ellenség tüzérésg. Az ellenségnek Col di Lana ellen intézett újabb támadásai, éppogy meghiusultak, mint a korábbiak.

Délkeleti hadszíntér:

Az utóbbi időben a montenegróiak a hercegovinai határon élénkebb, de teljesen sikertelen tevékenységet fejtettek ki. Így nemrég ismét mintegy két montenegrói zászlóalj nehéz ágyúkkal való hosszabb lövetés után megtámadta határállásunkat. Aftóvácztól keletre visszavertük őket. Egyik repülőnk egyidejűleg nagyon sikeresen bombázott egy montenegrói táborot. Tovább délre egy ellenséges zászlóalj a határon át előretört. Csapataink ellentámadása ezt a zászlóaljat is visszavetette, montenegrói területre. Trebinjétől keletre az ellenség a mult hét kudarca után hasztalan iparkodott nehéz tüzérésg tüzzel hatást elérni.

Höfer altábornagy,
a vezérkari főnök helyettese

Sikeres harcok a nyugati harctéren.

Német győzelem Suwalkinál.

Berlin, jul. 12.

A nagy főhadiszállásról hivatalosan jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Az Yperntől délkeletre levő hatvanas számú magaslat északi lejtőjén az angol hadállás egy részét levegőbe röpitettük. Souchez nyugati szélén a szuronyharc előrehalad. Az Arras felé vezető ut mentén fekvő temető, amely már sok vetélykedés tárgya volt, ismét a mi birtokunkban van, tegnap este kemény harc után rohammal elfoglaltuk. A franciáknak 3 tisztjét és 163 főnyi legénységét foglyul ejtettük és 4 géppuskát s 1 aknavetőt zsákmányoltunk.

Combresnál és az Ailly erdőben az ellenség tegnap este erős tüzérésg előkészítés után ismét támadást kezdett. A combresi magaslaton sikerült az ellenségnek vonalunkba behatolnia, de ismét visszavertük. Az Ailly erdőben az ellenséges gyalogság támadása már állásunk előtt tűzünkben összeomlott. A Ban de Sapti magaslatról északra egy erdő-rész az ellenségtől megtisztítottunk. Ammersweilernél Altkirchből északnyugatra egy ellenséges osztagon árkaiban rajtaütöttünk. Az ellenség árkait ötszáz méter szélességben betemettünk. csapataink azután tervszerűleg néhány foglyot magukkal vive és anélkül, hogy az ellenség zavarta volna, állásaikba visszavonultak.

Keleti hadszíntér:

A Suwalkitól Kalvariába vezető uton Lipina tájkán csapataink az ellenség előállítását négy kilométer szélességben elfoglalták.

Délkeleti hadszíntér:

A német csapatoknál a helyzet változatlan.

A magyar konv. minoritarend lőcsei róm. kath. flu-internátusába az 1915/16-ik iskolai évre növendékek fōlvétetnek. Tartásdíj egész évre 700 korona. Helyben kir. kath. főgimnázium és állami főreáliskola. Bővebb értesítést szívesen küld az internátus vezetősége.